

Dva brata (Zofka Kveder)

Pridobljeno iz Wikivira, dne 07/17/18

Dva brata
Zofka Kveder

Izdano: *Slovenski narod* 8. avgust 1907 (40/182), 1–2

Viri: [dLib 131](#)

To delo je v **javni lasti**, ker so avtorske pravice potekle.

Dovoljenje: Po [Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah](#) (59. člen) trajajo avtorske pravice še 70 let po avtorjevi smrti.

 Za anonimna in psevdonimna dela (kadar ni mogoče nedvoumno ugotoviti avtorja) trajajo 70 let po zakoniti objavi dela (61. člen).

Stopnja obdelave: To besedilo je pregledalo več urejevalcev in je brez tipkarskih in slogovnih napak.

Izvozi v formatu:

Bogat je, ugleden, spoštovan od vseh, ki ga poznajo. Vsi iščejo njegove družbe in on sam je prepričan, da je cvet svojega naroda. In ponosen je na to.

Ima dvoje otrok. Dva sina.

To se pravi, ve se samo za enega. Za tistega, ki ga ima od svoje žene, lepe in ljubeznjive gospe Julije. Onega drugega mu je rodila dekla, ki je služila pri njegovi materi. O tem drugem, Peter mu je ime, ne ve razen njega nihče.

V resnici nihče. Ko je prišla mati tega Petra k njemu, da mu pove, kako je ž njo, se je zelo preplašil. Bilo mu je jako neugodno. Ves njegov ugled bi prišel v nevarnost zaradi take afere.

Zato je rekel deklini, Katri: »Molči, to ti je glavno. Ako me poslušáš in molčiš, dal bom tvojemu otroka pet sto goldinarjev. Ako se omožiš bo ta denar tvoja dota, a če ne, ostalo bo to za otroka. Tukaj ima zazdaj petdeset goldinarjev ali pred porodom se mi ne pokaži več. Potem pridi povedat, da uredim, kakor sem rekel. Ali samo, če molčiš.« »Če živa duša ne izve ničesar.« Dekle je molčalo. Sploh je nikdar več ni bilo k njemu; pozneje je izvedel slučajno, da je rodila dečka in umrla.

Ni se smatral za sirovega človeka ali ta novica ga je prijetno iznenadila. Ni se mu zdelo potrebno, da se zdaj z darovanjem obljubljenih petsto goldinarjev brez potrebe kompromitira, posebno, ko jih nihče od njega zahteval ni ...

Skoro v isti čas osrečila ga je tudi soproga s sinkom. Nazvali so ga Veljko.

Peter je rasel v vaškem blatu, umazan, zapuščen, kolikrat lačen ... Veljka so vozili v

modernem vozičku na sprehod, lepo opranega, skrbno oblečenega, dišečega od svežosti in čistoče. Peter je imel komaj eno edino raztrgano in črno srajčico, Veljko je bil ves v čipkah in njegove haljinice so bile skrbno izvezene.

Ko je bil star Veljko sedem let, spremljala ga je njegova bona vsak dan v šolo in iz šole, noseč mu torbico. Peter je takrat pazil in nosil najmlajšega otroka kmetice, ki ga je vzela od občine za tri mesečne goldinarje. Cepal je drva, nabiral plevel za svinje, čistil hlev, pasel krave in konje, delal vse, kar je običajno delati na kmetiji. In ker je bil »tak« otrok, ni vprašal nihče, če je premlad ali ne, močan ali slab. S »takimi« nimajo ljudje ozirov ...

Veljka so s štirinajstimi leti klicali za »gospoda«. Znal je francoski, učil se je angleški. Za svoj god je dobil velociped in prekrasnega psa, bernhardinca. Petra so s štirinajstimi leti prvikrat ujeli, ko je kradel pišče, da bi ga spekel na paši in pogostil se ž njim. Bil je lačen, a pišče je boljše od krompirja, repe in koruze, kar je kradel doslej.

V devetnajstem letu je Veljko maturiral. Peter je bil takrat prvič zaprt. Tepel se je, ker so se fantje norčevali, da se ne ve, čigav je, ljudski ali božji in svetovali mu, naj zato rajše nikar ne hodi za dekleti.

Peter je imel po očetu gosposk želodec in razne druge take nepotrebne talente. Dekleta so mu bila všeč, oblačil bi se bil rad lepo, jel in pil. Odšel je v mesto, delal po tovarnah in pri stavbah, pil in norel za ženskami. Potreboval je denarja za tako življenje a zaslužilo se ni mnogo; — za suh kruh in nič več. Pa je obiskal nekega lepega dne zlatarja in pokral nekaj drobiža. Vjeli so ga.

Veljko je bil vzoren mladenič. Vsi so imeli svoje dopadanje nad njim. Končal je jus, napravil doktorat in se z osemindvajsetimi leti oženil s hčerko edinico bogatega in imenitnega meščana.

Oče je bil jako ponosen nanj.

Kakor sodnijskemu zagovorniku se je pripetilo, da je zagovarjal nekdanj nekega Petra Novakoviča, ki so ga obdolžili ropa in umora. Pripovedoval je o tem slučajno pri obedu. Tisti dan je tudi oče njegov obedoval pri njih.

Pobledil je malo.

»Kako si rekel?«

»Peter Novakovič, nezakonski sin, potepuh in tat, popolnoma izprijen človek. Gotovo ga ne poznaš. Pritepel se je sem iz Štajerskega.«

Tedaj je oče vedel za gotovo, da je ta Peter njegov prvi sin ...

Srce mu je zatrepetalo za hip. Moj Bog, da ni on kriv, da je ta človek propadel! Če bi se bil brigal zanj, morda ...

»Tata, pij!« prekinil je drugi, dobri in priznani njegov sin te neprijetne in strašne misli. »Ta teran je izvrsten.« In trknil je ob očetovo kupico.

Oče se je zdrznil, vzdignil čašo in pil.

»Gnjila kri,« je rekel v sebi. »Kakršna mati, tak sin ... Jaz tiste ženske pravzaprav še poznal nisem ...«

In pozabil je na to epizodo.

Tako je propadla njegova zavržena kri ...

Ali ona mlada deklica, ki je plaha in nevedna prišla v mesto, ki se je dala obmamiti od temnih oči in belih rok spoštovanega gospoda, ta ni bila kriva prokletstva, ki se je rodilo iz nje.

On je bil kriv. Zavrgel je kri krvi svoje in pustil je, da je propadla v siromaštvu in neznanju. Dal jo je na pogibelj vsemu zlemu, da se je izrodil iz nje hudoben in sirov človek.

Ali on ni mislil na to. Pil je s svojim priznatim in vzornim sinom izvrstno teransko vino in njegovo plitko srce ni poznalo strahu pred osodo, ki je mrka in maščevanja žejna beležila korake in čine njegovega življenja ...

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Lucija Karničar
- Boris23
- Rocket000
- PatríciaR
- Plantanana
- AzaToth
- Ftiercel
- Bromskloss
- Tene~commonswiki
- Sarang
- Hladnikm
- Bender235
- KABALINI

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
 2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
 3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
 4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)